

ЗІГМУНД ФРОЙД УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНА

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою університету

Протокол № 8 від
«31» липня 2024 р.

ДОКАЗОВА ПРАКТИКА В ПСИХОЛОГІЇ І ПСИХОТЕРАПІЇ

СИЛАБУС

Освітній рівень: Другий (магістерський)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 053 Психологія

Освітньо-професійна програма "Психологія"

Статус дисципліни: вибіркова

Форма навчання: денна

<u>Форма навчання</u>	<u>Курс</u>	<u>Семестр</u>	<u>Лекції (год.)</u>	<u>Практичні (год.)</u>	<u>Самостійна робота студента (год.)</u>	<u>Разом (год.)</u>	<u>Залік (сем.)</u>
<u>Денна</u>	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>20</u>	<u>20</u>	<u>80</u>	<u>120</u>	<u>2</u>

1. Загальна інформація про викладача (лектора, асистента).

Великодна Мар'яна Сергіївна

кандидатка психологічних наук, доцентка кафедри психології ЗФУУ

Контактна інформація: e-mail: mariana.velykodna@usfu.edu.ua

2. Назва, код дисципліни і кількість кредитів

На вивчення навчальної дисципліни «Доказова практика в психології і психотерапії» відводиться **120** годин **4** кредитів ЄКТС.

3. Час і місце проведення навчальної дисципліни

Вивчення здійснюється протягом 2 семестру на 1-ому курсі навчання.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Забезпечення підготовки спеціалістів у сфері організації наукових досліджень відбувається за такою системою:

Пререквізити:

Для вивчення цієї дисципліни студенти мають опанувати дисципліни «Організація наукових досліджень», «Філософія освіти та інноваційні методи викладання психології», «Напрямки сучасної наукової та прикладної психотерапії», «Сучасні методи психологічного тестування», «Іноземна мова професійного спрямування».

Постреквізити:

Засвоєння курсу «Доказова практика в психології і психотерапії» є основою для подальшого вивчення таких дисциплін:

1. Практика під супервізією — для провадження практики, базованої на доказах, у психологічній роботі.
2. Нейропсихологія з основами нейродіагностики та нейрокорекції – задля застосування принципів провадження практики, базованої на доказах, у нейрокорекції.
3. Переддипломна практика зі спеціальності «Психологія» – для закріплення навичок застосування принципів ведення практики, базованої на доказах.

5. Характеристика навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Доказова практика в психології і психотерапії» надає студентам знання та практичні навички із провадження психологічної практики, базованої на доказах.

Ознайомлення студентів із концепцією доказової практики в психології та психотерапії та сформулювати вміння критично оцінювати ефективність психотерапевтичних втручань на основі наукових даних, впроваджувати результати емпіричних досліджень у практичну діяльність.

Згідно з навчальним планом підготовки психологів за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Магістр», вивчення навчальної дисципліни здійснюється на 1 курсі (денна форма навчання), на вивчення якої відводиться 120 годин.

6. Призначення навчальної дисципліни.

Ця дисципліна є ключовою для підготовки психологів, психотерапевтів та інших фахівців у сфері психічного здоров'я, які готуються до практичної роботи з клієнтами.

1. Ознайомлення з основами підходу практики, базованої на доказах.
2. Формування навичок планування та поетапного виконання наукового дослідження із психології.
3. Опанування добору дослідних методів відповідно до мети наукового дослідження.

7. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Доказова практика в психології і психотерапії» є формування у студентів теоретичних знань і практичних навичок, необхідних для планування і ведення практики, базованої на доказах.

8. Завдання вивчення дисципліни

- Ознайомлення з основами доказової практики як міждисциплінарного підходу в психології та психотерапії.
- Формування навичок пошуку, аналізу та критичної оцінки наукових джерел щодо ефективності психотерапевтичних методів і втручань.
- Засвоєння принципів науково обґрунтованої клінічної практики, що ґрунтується на інтеграції:
 - найкращих наукових доказів,
 - клінічного досвіду фахівця,
 - індивідуальних характеристик і запитів клієнта.
- Розвиток навичок використання баз даних (PsycINFO, PubMed, Cochrane Library тощо) для пошуку актуальної наукової інформації.
- Навчання методам оцінювання якості досліджень (рандомізовані контрольовані дослідження, метааналізи, систематичні огляди, емпіричні дані).
- Розвиток критичного мислення при оцінюванні достовірності результатів досліджень та їх застосовності в клінічному контексті.
- Формування навичок адаптації доказових підходів до конкретного випадку психологічного або психотерапевтичного втручання.
- Поглиблення розуміння етичних аспектів використання доказових практик, включаючи інформовану згоду, право клієнта на вибір і культурну чутливість.

8.1. У результаті вивчення навчальної дисципліни «Доказова практика в психології і психотерапії» здобувач вищої освіти повинен

Знати:

1. Основні принципи доказової практики (evidence-based practice) у психології та психотерапії.
2. Критерії наукової валідності психотерапевтичних методів і втручань.

3. Види емпіричних досліджень і їх роль у підтвердженні ефективності психологічних практик (РКД, метааналізи, систематичні огляди).
4. Етапи впровадження доказової практики у психотерапевтичну діяльність.
5. Стандарти якості досліджень у психології (APA, CONSORT, PRISMA тощо).
6. Етичні принципи використання доказових підходів у роботі з клієнтами.
7. Особливості інтерпретації результатів наукових досліджень у контексті клінічної практики.

Уміти:

1. Здійснювати пошук наукової інформації у міжнародних базах даних (PubMed, PsycINFO, Google Scholar тощо).
2. Критично аналізувати наукові статті, оцінювати якість дослідження та ступінь доказовості результатів.
3. Інтегрувати наукові докази у процес прийняття рішень під час проведення психологічного втручання.
4. Обґрунтовувати вибір психотерапевтичних методів на основі доказовості, потреб клієнта та клінічного контексту.
5. Вести документацію щодо використання доказових методів у психологічній практиці.
6. Пояснювати клієнтам переваги та обмеження застосування доказових втручань.
7. Дотримуватись етичних норм при впровадженні доказової практики.

9. Зміст навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Доказова практика в психології і психотерапії» складається з двох змістовних модулів:

Змістовий модуль 1. Основи доказового підходу в психології та психотерапії

Тема 1. Вступ до доказового підходу у психологічній та психотерапевтичній практиці

Доказовий підхід у психології і психотерапії у контексті кризи довіри у науковій психології. Поняття «практики, базованої на доказах», «втручань, базованих на доказах» та «емпірично-підтримуваних втручань» у психології та психотерапії. Три основні компоненти практики, базованої на доказах: врахування найкращих наявних досліджень, врахування практичного досвіду, врахування соціокультурних особливостей, цінностей та вподобань клієнта. Переваги, недоліки та поточні виклики у практиці, базованій на доказах. Роль етики та клінічного мислення фахівця у провадженні доказового підходу.

Тема 2. Роль та джерела доказів у психологічній та психотерапевтичній практиці

Джерела і статус доказів у психологічній та психотерапевтичній практиці. Ієрархія доказів. Дані досліджень та їхні обмеження у практиці, базованій на

доказах. Критерії “найкращих досліджень”. Психосоціальні фактори впливу на вразливість до захворювань і розладів. Роль супервізій та інтервізій у провадженні доказового підходу.

Тема 3. Емпірично підтримувана терапія

Дослідження випадку у практиці базованій на доказах. Якісні та кількісні підходи до оцінки аналізу випадків. Збір даних у межах одиничного випадку.

Змістовий модуль 2. Втручання, базовані на доказах

Тема 1. Розуміння методів психологічного й психотерапевтичного впливу у практиці, базованій на доказах

Структура методу: 1) теорія психіки, особистості чи окремого явища; 2) теорія розладу; 3) теорія змін; 4) процедури, процеси й технічні прийоми, що відповідають цій теорії змін. Особливості теоретичного обґрунтування психологічних і психотерапевтичних втручань.

Тема 2. Ефективність та дієвість психологічних і психотерапевтичних втручань

Оцінка дієвості психологічних і психотерапевтичних втручань. Рандомізовані контрольовані випробування (РКВ) та квазіРКВ. Мета-аналізи досліджень дієвості. Оцінка ефективності психологічних і психотерапевтичних втручань. Особливості підбору контрольних груп у дослідженні дієвості та ефективності. Ефект плацебо. Парадокс еквівалентності.

Тема 3. Спільні чинники в психологічних та психотерапевтичних втручаннях

Проблема спільних (загальних) чинників в дієвості втручань. Якісний терапевтичний альянс і реальні стосунки. Побудова реалістичних очікувань у клієнта через пояснення розладу та відповідних втручань. Впровадження заходів, що сприяють зміцненню здоров'я.

Тема 4. Механізми змін у психологічних та психотерапевтичних втручаннях

Модератори та медіатори змін. Причиново-наслідкові зв'язки в психологічних та психотерапевтичних втручаннях. Проблема масштабу, темпу та надійності змін. Оцінка співвідношення ефективності й вартості втручань.

10. Структура залікового кредиту з дисципліни

Назви змістовних модулів і тем практичних занять	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
		л	пр.	с.р.
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Основи доказового підходу в психології та психотерапії				
Тема 1. Вступ до доказового підходу у психологічній та психотерапевтичній практиці	16	4	2	10
Тема 2. Роль та джерела доказів у психологічній та психотерапевтичній практиці	30	4	6	20
Тема 3. Емпірично підтримувана терапія	14	2	2	10
<i>Разом за змістовним модулем 1</i>	60	10	10	40
Змістовий модуль 2. Втручання, базовані на доказах				
Тема 1. Розуміння методів психологічного й психотерапевтичного впливу у практиці, базованій на доказах	18	2	4	10
Тема 2. Ефективність та дієвість психологічних і психотерапевтичних втручань	18	4	4	10
Тема 3. Спільні чинники в психологічних та психотерапевтичних втручаннях	12	2	0	10
Тема 4. Механізми змін у психологічних та психотерапевтичних втручаннях	12	2	0	10
<i>Разом за змістовним модулем 2</i>	58	10	8	40
Залік	2		2	
Усього, годин	120	20	20	80

11. Самостійна робота студента

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	Вступ до доказового підходу у психологічній та психотерапевтичній практиці - Доказовий підхід у психології і психотерапії у контексті кризи довіри у науковій психології. - Поняття «практики, базованої на доказах», «втручань, базованих на доказах» та «емпірично-підтримуваних втручань» у психології та психотерапії. - Три основні компоненти практики, базованої на доказах: врахування найкращих наявних досліджень, врахування практичного досвіду, врахування соціокультурних особливостей, цінностей та вподобань клієнта. - Переваги, недоліки та поточні виклики у практиці, базованій на доказах. - Роль етики та клінічного мислення фахівця у провадженні доказового підходу.	10
2	Роль та джерела доказів у психологічній та психотерапевтичній практиці - Джерела і статус доказів у психологічній та психотерапевтичній практиці. Ієрархія доказів. - Дані досліджень та їхні обмеження у практиці, базованій на доказах. Критерії “найкращих досліджень”. - Психосоціальні фактори впливу на вразливість до захворювань і розладів. - Роль супервізій та інтервізій у провадженні доказового підходу.	20
3	Емпірично підтримувана терапія - Дослідження випадку у практиці базованій на доказах. - Якісні та кількісні підходи до оцінки аналізу випадків. - Збір даних у межах одиничного випадку.	10
4	Розуміння методів психологічного й психотерапевтичного впливу у практиці, базованій на доказах. - Структура методу: 1) теорія психіки, особистості чи окремого явища; 2) теорія розладу; 3) теорія змін; 4) процедури, процеси й технічні прийоми, що відповідають цій теорії змін. - Особливості теоретичного обґрунтування психологічних і психотерапевтичних втручань.	10
5	Ефективність та дієвість психологічних і психотерапевтичних втручань - Оцінка дієвості психологічних і психотерапевтичних втручань. - Рандомізовані контрольовані випробування (РКВ) та квазіРКВ. - Мета-аналізи досліджень дієвості. - Оцінка ефективності психологічних і психотерапевтичних втручань. - Особливості підбору контрольних груп у дослідженні дієвості та ефективності. - Ефект плацебо. - Парадокс еквівалентності.	10

6	Спільні чинники в психологічних та психотерапевтичних втручаннях 1. Проблема спільних (загальних) чинників в дієвості втручань. 2. Якісний терапевтичний альянс і реальні стосунки. 3. Побудова реалістичних очікувань у клієнта через пояснення розладу та відповідних втручань. 4. Впровадження заходів, що сприяють зміцненню здоров'я.	10
7	Механізми змін у психологічних та психотерапевтичних втручаннях 1. Модератори та медіатори змін. 2. Причиново-наслідкові зв'язки в психологічних та психотерапевтичних втручаннях. 3. Проблема масштабу, темпу та надійності змін. 4. Оцінка співвідношення ефективності й вартості втручань.	10
Всього		80

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Aarons, G. A., Glisson, C., Hoagwood, K., Kelleher, K., Landsverk, J., & Cafri, G. (2010). Psychometric properties and US National norms of the Evidence-Based Practice Attitude Scale (EBPAS). *Psychological assessment*, 22(2), 356. <https://doi.org/10.1037/0019188>
2. APA (2006). APA Presidential Task Force on Evidence-Based Practice. Evidence-based practice in psychology. *American Psychologist*, May-June; 61(4):271-85. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.61.4.271>
3. Barrett, J., Gonsalvez, C.J. & Shires, A. (2020). Evidence-based practice within supervision during psychology practitioner training: A systematic review, *Clinical Psychologist*, 24:1, 3 17, DOI: 10.1111/cp.12196
4. Berg, H. (2019). Evidence-based practice in psychology fails to be tripartite: A conceptual critique of the scientocentrism in evidence-based practice in psychology. *Frontiers in psychology*, 10, 486426. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.02253>
5. Berg, H. (2020). Virtue ethics and integration in evidence-based practice in psychology. *Frontiers in Psychology*, 11, 504688. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.00258>
6. Borders, L. D., Dianna, J. A., & McKibben, W. B. (2023). Clinical supervisor training: a ten-year scoping review across counseling, psychology, and social work. *The Clinical Supervisor*, 42(1), 164–212. <https://doi.org/10.1080/07325223.2023.2188624>
7. Boswell, J. F., & Schwartzman, C. M. (2024). What are the pathways and barriers to implementing evidence-based practice and practice-based evidence in psychotherapy? In F. T. L. Leong, J. L. Callahan, J. Zimmerman, M. J. Constantino, & C. F. Eubanks (Eds.), *APA handbook of psychotherapy: Evidence-based practice, practice-based evidence, and contextual participant-driven practice* (pp. 287–303). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000354-019>
8. Chaban, O. (2019). Is it possible to evaluate the effectiveness of

- psychotherapy? (2019). *PMGP Psychosomatic medicine and general practice*, 4 (3): E0403-04210. <https://doi.org/10.26766/pmgp.v4i3.210>
9. Clements-Hickman, A. L., & Reese, R. J. (2023). The person of the therapist: therapists' personal characteristics as predictors of alliance and treatment outcomes. *Psychotherapy Research*, 33(2), 173–184. <https://doi.org/10.1080/10503307.2022.2080610>
 10. Collins, G. S., Reitsma, J. B., Altman, D. G. and Moons, K. G. (2015). Transparent reporting of a multivariable prediction model for individual prognosis or diagnosis (TRIPOD) the TRIPOD statement", *Circulation*, 131(2), pp. 211-219. <https://doi.org/10.1161/CIRCULATIONAHA.114.014508>
 11. CPA (2012). *Evidence-Based Practice of Psychological Treatments: A Canadian Perspective*. Ottawa, OT: Canadian Psychological Association.
 12. DiMeo, M. A., Moore, G. K., & Lichtenstein, C. (2012). Relationship of evidence-based practice and treatments: A survey of community mental health providers. *Journal of Community Psychology*, 40(3), 341–357. <https://doi.org/10.1002/jcop.20516>
 13. Fishman, J., Yang, C., Mandell, D. (2021). Attitude theory and measurement in implementation science: a secondary review of empirical studies and opportunities for advancement. *Implementation Science*, 16, 87. <https://doi.org/10.1186/s13012-021-01153-9>
 14. Flegge, L. G. (2023). Examining facilitators and barriers to evidence-based professional practice by mental health providers in schools. *Psychology in the Schools*, 60(3), 566-591. <https://doi.org/10.1002/pits.22783>
 15. Frank, H. E., Becker-Haimes, E. M., & Kendall, P. C. (2020). Therapist training in evidence-based interventions for mental health: A systematic review of training approaches and outcomes. *Clinical Psychology: Science and Practice*, 27(3), e12330. <https://doi.org/10.1111/cpsp.12330>
 16. Frytz, P., Amesberger, G., & Hödlmoser, K. (2022). Results of a Survey on Evidence-Based Sport Psychology Practice in Austria, Germany, and Switzerland. *Zeitschrift für Sportpsychologie*, 29(1), 13–18. <https://doi.org/10.1026/1612-5010/a000343>
 17. Hamill, N. R., & Wiener, K. K. K. (2018). Attitudes of Psychologists in Australia towards evidence-based practice in psychology. *Australian Psychologist*, 53(6), 477-485. <https://doi.org/10.1111/ap.12342>
 18. Hook, K., Kozishkurt, J., Kovalchuk, O., Goncharenko, E., Kodovbetskyi, V., Opanasenko, M., ... & Bogdanov, S. (2021). Evaluating context and interest in training in evidence-based mental health care: a qualitative investigation among healthcare providers in Kyiv, Ukraine. *BMC Research Notes*, 14, 1-8.
 19. Jiménez-Pérez, A. & Vargas-Contreras, E. (2019). Transfer of Learning for Evidence-Based Practice in Psychology. *International Education Studies*, 13(5), 72-79. <https://doi.org/10.5539/ies.v13n5p72>
 20. Lazos, G., Velykodna, M., Karamushka, L., Pysarenko, T.; Klymenko, I., Deputatov, V. (2024). Evidence-based practice in psychology: Predictors of utilization among Ukrainian psychologists. *International journal of*

- Psychology, 59 (S1), 3547, 275-275. <https://doi.org/10.1002/ijop.13176>
21. Lilienfeld, S. O., Ritschel, L. A., Lynn, S. J., Cautin, R. L., & Latzman, R. D. (2013). Why many clinical psychologists are resistant to evidence-based practice: Root causes and constructive remedies. *Clinical psychology review*, 33(7), 883-900. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2012.09.008>
 22. Lim, A., Nakamura, B. J., Higa-McMillan, C. K., Shimabukuro, S., & Slavin, L. (2012). Effects of workshop trainings on evidence-based practice knowledge and attitudes among youth community mental health providers. *Behaviour research and therapy*, 50(6), 397-406.
 23. List of psychotherapy methods with proven effectiveness (2024). Approved Order of the Ministry of Health of Ukraine on December 13, 2023, No. 2118. Registered in the Ministry of Justice of Ukraine on January 25, 2024, No. 129/41474 (In Ukrainian). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0129-24#Text>
 24. Lushchak, O., Velykodna, M., Bolman, S., Strilbytska, O., Berezovskyi, V., & Storey, K. B. (2024). Prevalence of stress, anxiety, and symptoms of post-traumatic stress disorder among Ukrainians after the first year of Russia invasion: a nationwide cross-sectional study. *The Lancet Regional Health – Europe*. Vol. 36. <https://doi.org/10.1016/j.lanepe.2023.100773>
 25. McHugh, R. K., & Barlow, D. H. (2010). The dissemination and implementation of evidence-based psychological treatments: A review of current efforts. *American Psychologist*, 65(2), 73-84. <https://doi.org/10.1037/a0018121>
 26. Melgarejo, M., Lind, T., Stadnick, N. A., Helm, J. L., & Locke, J. (2020). Strengthening capacity for implementation of evidence-based practices for autism in schools: The roles of implementation climate, school leadership, and fidelity. *American Psychologist*, 75(8), 1105–1115. <https://doi.org/10.1037/amp0000649>

Додаткові:

1. Mendes-Santos, C., Weiderpass, E., Santana, R. & Andersson, G. (2020). Portuguese Psychologists' Attitudes Toward Internet Interventions: Exploratory Cross-Sectional Study, *JMIR Ment Health*, 7(4): e16817 <https://doi.org/10.2196/16817>
2. Meyer, A. E., Reilly, E. E., Daniel, K. E., Hollon, S. D., Jensen-Doss, A., Mennin, D. S., Muroff, J., Schuler, T. A., White, B. A., & Teachman, B. A. (2020). Characterizing evidence-based practice and training resource barriers: A needs assessment. *Training and Education in Professional Psychology*, 14(3), 200–208. <https://doi.org/10.1037/tep0000261>
3. Middleton, J. C., Kalogeropoulos, C., & Drapeau, M. (2020). What is evidence-based practice? A survey of psychotherapy service providers and leaders in psychology about evidence-based practice in psychology. *Canadian Journal of Counselling and Psychotherapy*, 54(1), 22-49. Retrieved from <https://cjc-rcc.ucalgary.ca/article/view/61212>
4. Moe, F. D., & Thimm, J. (2021). Personal therapy and the personal therapist.

Nordic Psychology, 73(1), 3–28.

<https://doi.org/10.1080/19012276.2020.1762713>

5. Nelson, T. D., Steele, R. G., & Mize, J. A. (2006). Practitioner attitudes toward evidence-based practice: Themes and challenges. *Administration and Policy in Mental Health and Mental Health Services Research*, 33, 398-409. <https://doi.org/10.1007/s10488-006-0044-4>
6. Newburg, J. A. (2020). Doctoral psychology students' attitudes toward evidenced-based practice. *Dissertations and Theses*. University of Northern Iowa. Retrieved from:
7. <https://scholarworks.uni.edu/etd/1072>
8. Nguyen-Thi, M.-T., Nguyen, V. H. A., Luu-Thi, H.-T., & Tran-Chi, V.-L. (2023). Perceptions of evidence-based practice among Vietnamese psychology students. *Journal of Asian Scientific Research*, 13(4), 168–177. <https://doi.org/10.55493/5003.v13i4.4942>
9. Norcross, J. C., & VandenBos, G. R. (2018). *Leaving it at the office: A guide to psychotherapist self-care* (2nd ed.). Guilford Press.
10. Norcross, J. C., & Wampold, B. E. (2011). Evidence-based therapy relationships: research conclusions and clinical practices. *Psychotherapy*, 48(1), 98.
11. Orlinsky, D. E., Rønnestad, M. H., Willutzki, U., Wiseman, H., & Botermans, J. F. (2005). The prevalence and parameters of personal therapy in Europe and elsewhere. *The psychotherapist's own psychotherapy*, 177-191.

Інформаційні ресурси:

1. <https://repo.usfu.edu.ua/home> – Електронні ресурси ЗФУУ
2. <https://scholar.google.com/>
3. <https://npa-ua.org/>
4. <https://www.apa.org/pubs/databases/psycinfo>
5. <https://iaapsy.org/>
6. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov>
7. <https://www.apa.org/>
8. <https://www.who.int/>

13. Контроль і оцінка результатів навчання

13.1. Види контролю (поточний, підсумковий), проміжна атестація

Методи контролю: поточний, підсумковий.

При оцінюванні знань здобувача освіти приділяється перевага усним методам контролю: презентація виконаних практичних завдань, письмові роботи у вигляді презентацій, контроль практичних навичок.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми. Він містить: опитування, співбесіду, відповіді на питання, виступ з доповіддю.

Підсумковий контроль здійснюється наприкінці вивчення дисципліни у вигляді диференційованого заліку.

13.2. Форми контролю

Оцінка за розділ визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, що присвоюється здобувачу освіти при засвоєнні кожного розділу (залікового кредиту) – 100, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 60 балів (60%), за результатами підсумкового контролю – 40 балів (40%).

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей з кожної теми та під час індивідуальної роботи викладача зі здобувачами освіти. При оцінюванні навчальної діяльності здобувача освіти необхідно надавати перевагу стандартизованим методам контролю: тестуванню, структурованим письмовим роботам, структурованому за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.

ОЦІНКУ **“ВІДМІННО”** отримує здобувач освіти, який твердо знає програмовий матеріал, глибоко його засвоїв, вичерпно, послідовно, грамотно і логічно його викладає, у відповіді якого тісно пов'язується теорія з практикою. При цьому здобувач освіти не вагається з відповіддю при видозміні завдання, вільно справляється з задачами та питаннями другого та третього рівня оцінки знань, виявляє знайомство з монографічною літературою, вірно обґрунтовує прийняте рішення, володіє елементами лікарської техніки, різносторонніми навиками та прийомами виконання практичних робіт. Практичні навички виконує без помилок, вміє в професійній діяльності ефективно використовувати набуті знання.

ОЦІНКУ **“ДОБРЕ”** отримує здобувач освіти, який знає програмовий матеріал грамотно і змістовно його викладає, який не допускає значних неточностей у відповіді на запитання, правильно використовує теоретичні положення при вирішенні практичних запитань і задач, володіє необхідними навиками і технікою їх виконання.

ОЦІНКУ **“ЗАДОВІЛЬНО”** отримує здобувач освіти, який знає основний матеріал, але не засвоїв його деталей, допускає неточності, недостатньо правильні формулювання, порушує послідовність у викладанні програмового матеріалу і відчуває труднощі при виконанні практичних навичок або виконує їх з істотними помилками, з помилками вирішує ситуаційні задачі третього рівня контролю знань.

ОЦІНКУ **“НЕЗАДОВІЛЬНО”** отримує здобувач освіти, який не знає значної частини програмового матеріалу, допускає значні помилки у його викладанні, невпевнено, з великими труднощами виконує практичні навички.

Бали за поточну успішність прив'язуються до середньої арифметичної оцінки за традиційною чотирибальною системою незалежно від кількості занять. Конвертація проводиться перед підсумковим контролем.

Таблиця конвертації середньої арифметичної в кількість балів ECTS

Середня арифметична оцінка за п'ятибальною шкалою	Бали ECTS	Середня арифметична оцінка за п'ятибальною шкалою	Бали ECTS
1	2	3	4
4,93-5,0	60	3,90-3,85	44
4,87-4,80	59	3,84-3,78	43
4,81-4,73	58	3,77-3,72	42
4,74-4,69	57	3,71-3,66	41
4,68-4,60	56	3,65-3,59	40
4,61-4,56	55	3,58-3,53	39
4,55-4,49	54	3,52-3,46	38
4,48-4,43	53	3,45-3,40	37
4,42-4,36	52	3,39-3,33	36
4,35-4,30	51	3,32-3,27	35
4,29-4,24	50	3,26-3,20	34
4,23-4,17	49	3,19-3,14	33
4,16-4,11	48	3,13-3,07	32
4,10-4,04	47	3,06-3,01	31
4,03-3,98	46	3,0	30
3,97-3,91	45		

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем на останньому контрольному занятті. До підсумкового контролю допускають здобувачів освіти, які виконали всі види робіт, що передбачені навчальною програмою, та при вивченні розділу набрали кількість балів, не меншу за мінімальну. Конкретні форми підсумкового контролю визначаються у робочій навчальній програмі

Підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо здобувач освіти набрав не менше 20 балів.

Оцінювання дисципліни:

Оцінка з дисципліни виставляється лише здобувачам освіти, яким зараховані усі розділи з дисципліни. Оцінка з дисципліни виставляється як середня з оцінок за розділи, на які структурована навчальна дисципліна. Оцінка з дисципліни Fx, F ("2") виставляється здобувачам освіти, яким не зараховано хоча б один розділ з дисципліни після завершення її вивчення. Оцінка Fx ("2") виставляється здобувачам освіти, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали підсумковий контроль. Вони мають право на повторне складання підсумкового контролю не більше двох разів за графіком, затвердженим деканатом.

Здобувачі освіти які одержали оцінку F по завершенні вивчення дисципліни (не виконали навчальну програму хоча б з одного розділу або не набрали за поточну навчальну діяльність з розділу мінімальну кількість балів), мають **пройти повторне навчання з відповідного розділу**. Рішення приймається керівництвом ЗВО відповідно до нормативних документів, затвердженим в установленому порядку.

14. Політика навчальної дисципліни

Здобувач освіти зобов'язаний дотримуватися обов'язків, передбачених статтею 63 Закону України «Про вищу освіту», а також:

- своєчасно та в повному обсязі відвідувати заняття, передбачені навчальним планом та графіком навчального процесу;
- своєчасно та належним чином виконувати всі види завдань, передбаченими навчальними планами та програмами;
- у встановленому державними стандартами обсязі володіти теоретичними знаннями, практичними навичками, сучасними методами досліджень, проходити контрольні заходи, передбачені навчальними планами та програмами;
- своєчасно складати (перескладати) залік, виконувати контрольні роботи, відпрацьовувати заняття в терміни та за графіком, встановленими кафедрою психології;
- своєчасно інформувати викладача щодо неможливості з поважних причин відвідувати заняття;
- постійно прагнути до підвищення загальної культури, морального вдосконалення, проявляти належну повагу до керівних, науково-педагогічних, навчально-допоміжних працівників;
- дбайливо ставитись до майна, яке йому надано в користування, дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку;
- виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями.
- у повному обсязі відшкодувати збитки, нанесені невиконанням чи неналежним виконанням умов з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки.

Здобувач освіти зобов'язаний дотримуватися положень етичного кодексу ЗФУУ.

Здобувач освіти має права, передбачені статтею 62 Закону України «Про вищу освіту».

Усі форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів зазначенні в положенні університету про оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни.